

Belülről bomlasztaná

A Jobbik választási programjáról

VISSZHANG - LIII. évfolyam 21. szám, 2009. május 22.

A Jobbik Magyarország megszerezte a szükséges társadalmi támogatást ahhoz, hogy jelöltjei induljanak az EP-választásokon. Az ideológia, melyet képviselnek, a választási műsorokban ismét egyenrangú, szalonképes politikai irányzatként lesz jelen. „Ismét”, hiszen amiből kinőttek és amin túlnőttek (ez a politológusok szerint sikerrel domesztikált MIÉP), egyszer már próbára tette a nyilvánosságot. Nem jelentéktelen tényező azonban, hogy nemcsak a nyilvánosság, de több szakma - köztük az igazságszolgáltatás - sem állta ki a próbát. A társadalom hagyta eszkalálódni a barbár ideológiákat, ezért most a sajtónak - amely ugyancsak felelős mindeztért - úgy kell megbirkóznia egy nyilvánvalóan destruktív irányzattal, hogy ebben sem a terminológiát vagy a hozzáállás attitűdjeit tisztázó, szakmai konszenzusok, sem a társadalomban evidensen élő közmegegyezések nem segítik. Ha bármely riporter veszi a fáradságot, és a felkészüléséhez elolvassa a Jobbik választási programját (ami sajnos nem jellemző), akkor sem lesz könnyű dolga.

A szöveg logikája minden ízében egy ügyeskedő vállalkozó működésmódját követi. Helyzetértelmezéseiben a hiányokra, hézagokra, természetes gyengeségekre épít, s azt használja ki, hogy mindig léteznek és létezni is fognak tökéletesen össze nem hangolható struktúrák, mechanizmusok. Ezek eltéréseire csap le, és konstruál belőlük egy, a maga számára kitűnően hasznosítható felépítményt. Itt még véletlenül sem a valós hiányosságok orvoslása a cél, hanem a rendszerek természetes tökéletlenségeinek abszolutizálása. Mellyel a programnak két célja van: hogy szabadon cigányozzon és brüsszelezzon. Delikát elem, hogy ezúttal a zsidózás háttérbe szorult.

A programot alapvetően Morvai Krisztina jogász, egyetemi tanár fogalmazta meg, s a párt elnöke írt hozzá udvarias bevezetőt.

„Adjon az Isten! - köszönnek az olvasónak, majd így folytatják: - Kedves Olvasó! Magyarország a magyaroké!”

Az ez után következő több mint hatvan oldal viszont kizárólag arról szól, hogy ez mennyire nem igaz. „Magyarország nem a magyaroké, hanem idegen eszméké és idegen embereké” - ez a legfőbb üzenetük. Az idegenséget pedig egy félelmetes, birodalmi erő, a „brüsszeli központi hatalom”, a korrupció, bürokratikus, a magyarság iránt kifejezetten személyes gyűlöletet tápláló, gonosz, rossz szándékú, csalókból álló „kamarilla” küldi ránk, a fátum erejével - mondja az uniós képviselőért versenyző program. Melynek okán a Jobbik is megkapta már a „hazaáruló” jelzőt, a különböző internetes fórumokon, amitől egy platformra került a szocialistákkal és liberálisokkal.

Morvai szerint a társadalmi mechanizmusokat minden téren a személyesség és az egyágúság jellemzi, akárcsak egy mitikus történetben. Az úgymond szándékosan előidézett, globális válság egy hatalmas élőlény erejével gyűri maga alá a világot, a globális tőke haragvó ellenségként „fenyegetőzik”, s általában véve a rendszerspecifikus törvényszerűségek, szabályok mögött is mindig személyes, gonosz szándékok állnak. (Olykor érdemes a magyar nyelv kifinomult használatára is figyelmeztetni: a profit realizálásának a kapitalizmusban fátumkénti kezelése van, és léteznek „sebtiben történő eljárások” is...) Az állam pedig egyetlen mechanizmust működtet: a profitmaximalizálást. Az EU is kizárólag az országok gazdaságát, konkrétan ezek saját, belső gazdasági értékrendjét befolyásolja.

A kép alapján az EU nem parlamentből, bizottságokból, tanácsból és miniszterek testületéből álló, soknemzetű képviselet, hanem egy mindenható *világtőzsde*, amely minden állam költségvetését, és csakis azt, közvetlenül meghatározza.

Gondolom, ez lehet az oka, hogy más pártok jelöltjeivel ellentétben Morvai sehol, egyetlen utalást sem tesz arra, hogy a szám szerint tizennégy, nem gazdasági ügyekkel foglalkozó bizottság közül *vajon melyikben szeretné belülről bomlasztani az Uniót* - hiszen ezek gyakorlatilag nem is léteznek.

Mindezek ellenére a program megpróbálkozik azzal, hogy hatékony erőt állítson szembe ezzel a végzet erejével főként tornyosuló, a magyarságot az alkotmányától, a szuverenitásától megfosztó, ugyanakkor gazdasági értékrendjébe erőszakkal beavatkozó szörnyvel. Mint várható volt, ez ügyben csupán filozófiai megoldás lehetséges. A beszűkült, „pénz- és profitközpontú, a hasznosságot kizárólagos vezérelvként kezelő” uniós politikai gyakorlatot a program szerint az „ember- és közösségközpontú gondolkodással”, valamint a „hasznosság helyett igazságosság” kizárólagos (és hamis) alternatívájával kell egyensúlyozni. Vagyis két *attitűddel*. De vajon hogyan? Hiszen az ember- és közösségközpontúság, illetve az igazságosság attitűdje önmagában egyáltalán nem, papíron pedig lehangsúlyosabban a *Kommunista kiáltványban* létezik, a társadalmi gyakorlatban pedig csak megfelelő, szervezett struktúrákon keresztül érvényesíthető. A struktúráról azonban hézagos képet kapunk: lényegében csupán azt, hogy (mint a totalitárius elképzelésekben szokás) minden érték a politikai hatalomtól érkezik; az állam mindenható és közvetlenül befolyásolja a morált. Ennek jegyében az állampolgárt aktivitásra kell serkenteni: „A mi emberképünkben az ember méltósággal és emberi jogokkal felruházott személy, akinek az életében célja van, küldetése van. Fontos még, hogy a mi emberképünkben az ember nem atomizált, magányos individuum, aki elsődlegesen versenyben van embertársaival, illetve fő célja az egyéni szabadság maximalizálása, hanem közösséghez tartozó lény, aki életét másokkal szolidaritásban, másokkal együttműködve, örömet és teljességet hozó emberi kapcsolatokban (család, falu, munkahelyi közösség, egyház, nemzet, barátságok) éli. Emberképünkéből következik társadalom- és államfelfogásunk, amelyben a cél és a rendeltetés nem az egyéni szabadság maximalizálására törekvő ember »békénahagyása« (sic!), a közösség és az állam szerepének minimalizálása, passzivitásra, be nem avatkozásra kényszerítése. Ezzel szemben a társadalom és az állam célja a közjó szolgálata, annak előmozdítása, hogy az emberek a küldetésüket, az életcéljukat betölthessék, közösségeik megmaradjanak és virágozzanak.”

Nézzük hát, hogyan érvényesül e koncepció a programban, mely szerint a cél az ember méltóságának és (ezek szerint mérhető és formalizálható) küldetése beteljesítésének biztosítása, a profit kontra kommunisztikus elképzelések dimenziójában.

Természetesen elsősorban családi gazdaságokat kell működtetni. Ha ezen túljutottunk, meg kell szüntetni az áldatlan helyzetet, miszerint „Falun az emberek a bűnözés miatt viszik el az iskolából a gyerekeket”. S bár a mondatból nyelvtani alapon nem derül ki, hogy kinek a bűnözése miatt kell gyereket elvinni az iskolából (tanár? szülő? gyerek? faluvégi betyár?), ha logikai alapokon ugrunk egyet, máris megérkeztünk az *Önrendelkezésünk visszaszerzése: saját törvényeink és azok szigorú betartása* c. fejezethez, mely két témát tárgyal: az *alkotmány* ügyét és a *cigányságét*.

Íme, az alkotmányra vonatkozó, megrázó szöveg: „Magyarországnak valódi alkotmányra van szüksége. Mai alkotmányunk (...) nem tekinthető alkotmánynak [NB. a szerző az *Állam- és Jogtudományi Egyetem oktatója*], legfeljebb egy, a parlamenti pártok pillanatnyi megegyezésének, és sokszor a nemzetközi szervezetek (NATO, EU) igényei alapján állandóan toldozott-foltozott alaptörvénynek. (...) egy alkotmányozó nemzetgyűlés hivatott a magyar jogrend új alapokra helyezésére, a Szent-korona tanra épülő alkotmány kidolgozására és elfogadására. A Szent Korona megtestesíti az ország régi szabadságait, joggá nemesedett szokásait, és az ország sarkalatos törvényeit, amelyeket összefoglaló néven Magyarország történeti alkotmányának nevezünk. A legfontosabb magyar alkotmányos alapelvek, amelyek államformától függetlenül kell, hogy érvényesüljenek:

- törvénysértésre jogot nem lehet alapítani;

- a nemzet minden hatalom forrása;
- a végrehajtó és törvényhozó hatalmat meg kell osztani;
- minden etnikai, vallási és nyelvi kirekesztés, különbségtevés elfogadhatatlan; [Érvényesülését lásd például a „cigánybűnözés” témájánál és a szegregált iskolák követelésénél - L. J.]
- erőszakos társadalmi átrendezések helyett jogkiterjesztés.

Mindezek érvényre juttatáshoz az uniós csatlakozással elvesztett nemzeti szuverenitást vissza kell szerezni, elsődlegesen az unió jelenlegi szabályainak megváltoztatásával, ha pedig ez nem megy, akkor végső esetben akár a kilépéssel."

Morvai a nemzetet pedig az alábbi módon definiálta: „közös vérségű, anyanyelvű, történelmű és megszokású” milliók közössége.

„Közös vérség”, „megszokás” - nem kérdés: a cigányságnak kell következnie.

Törvényeinket szigorítani kell - így az alcím, majd lejjebb ez áll: „[jellemző] a közrend-közbiztonság katasztrófális helyzete, egyes régiókban a békés lakosság bűnözőknek - meghatározó módon cigány bűnözőknek - való kiszolgáltatottsága. Jelenlegi törvényeink ezek orvoslására jórészt alkalmatlanok, azok szigorítása megkerülhetetlen, ennek Brüsszel rosszallása nem emelhet gátat”. Sajnos nagy az esélye, hogy Morvai e tárgyban elsöprő sikert is arathat, és diadalittasan távozzon a kampányviták színteréről.

Már azt, hogy a roma téma alapvetően rendőrségi kérdés, és hogy csak ezen keresztül, csak emiatt szociális téma, azért írhatta le, mert ebben nincs konszenzus a nyilvánosságban. A nyilvánosságban egyáltalán nem evidencia, hogy a kérdést csupán fordítva lehet fölvetni: tudniillik hogy a szociális helyzet az alapja a kriminalizálódásnak, ami ráadásul csak egy vetülete az egész problémának, és nem is a legfontosabb. Illetve ha mégis, akkor más okból vált fontossá: azért, mert az elmérgesedett helyzet következtében megindult a cigány emberek tendenciózusnak látszó gyilkolása. Morvai természetesen kihasználja a „cigánybűnözés” szó körüli tisztázatlanságokat is, hogy ugyanis a szónak két, egymással kétségkívül rokon értelmezése van forgalomban: egy rasszista és egy slendrián. A rasszista szerint „a bűnözésnek mint általános emberi képességnek létezik specifikusan cigány változata”. A slendrián pedig azt akarná mondani, hogy „léteznek aktuálisan tipikus cigány bűnözési módok” (ahogyan léteznek tipikus többségi is), ám mivel mindig könnyebb mellőzni a PC-t, ezért a „cigánybűnözés” kifejezést alkalmazza. Amit viszont a hallgatóság már a *pártállása szerint fog értelmezni!* (Ezért is különösen fontos a PC egy olyan, kiélezett helyzetben, amelyben a rasszizmus egyenrangú pártállást képvisel, s nyilvánvalóan a jobboldalon. Ahol ebben is annak igazolását látják, hogy úgymond a liberálisok, megátalkodott jogvédők ugyanúgy „tudják”: ez az „igazság”, van cigánybűnözés, de nem akarják kimondani, és nekünk sem engedik, hogy kimondjuk.)

Morvai ugyan hangsúlyozza, hogy ő tipikus cigány elkövetési módokról beszél, és nem genetikai meghatározottságokról, ám ennek az egész koncepciója ellentmondani látszik. Éspedig azért, mert hiszen minden téren elsősorban a cigányokat látja bűnöző hajlamúaknak, s a biztonság, a szociálpolitika és az oktatás témájának *egyedül a cigányok a szereplői* nála. Társadalmi rétegeket nem említ. Ennek jegyében egyébként csendőrséget és speciális rendőri csoportokat is akar: „A cigány bűnözéssel különösen sújtott területeken speciális, az elkövetés szocio-kulturális hátterét, módját, a potenciális elkövetői kört, a nyomozás célszerű útját ismerő, arra kiképzett rendőrségi csoportokat indokolt felállítani.” Morvai tehát *közvetlenül be akar avatkozni* a rendőrség szakmai ügyeibe, s meg akarja szabni, miként járjanak el az egyes speciális bűnelkövetési módokkal kapcsolatban. Vajon lesz, aki rákérdez erre? Hiszen a nyilvánosságban sokan optikai csalódás áldozatai: mivel az izgalom a romákat veszi körül, úgy látszik, mintha csak az volna fontos, hogy mire jutott a rendőrség a roma bűnözőkkel. Az pedig, hogy a roma áldozatokat követelő - nagy valószínűséggel többségi - bűnelkövetőkkel mire jutott, kiesik a látótérből. Ezért föl sem merül, hogy itt általában kell beszélni a bűnüldözésről, ezért indokoltnak láthatják a „roma-

bűnüldözés" nem kevésbé idióta, s mindenfajta demokratikus elvvel alapvetően szembenálló kategóriájának felállítását.

További tisztázatlanság a nyilvánosságban az is, hogy az emberi jogok kérdése független az emberek konkrét jó vagy rossz mivoltától, szerethetőségétől. Ezért Morvai is nyugodtan leírhatta a szokásos mantrát: „A magyarság felfogásának alapja ebben a kérdésben sem az előítélet, hanem a tapasztalat.” Vagyis: látjuk, hogy a cigányok „rosszak”, indokolt, hogy utáljuk őket, és - bár ezt nyíltan nem fogalmazza meg, de az egész koncepciója ezen alapul - a többségeiktől eltérő, büntető jellegű törvényekkel különböztethetjük meg őket. Más oldalról: e szerint nem a helyzet megoldását kell a normatív törvényekhez igazítani, hanem a törvényeket a szubjektív és esetleges tapasztalatokhoz (ahogyan az járványszerűen terjed a jobboldali polgármesterek köreiből). Jellemző, hogy ez ügyben egy konyhanyelvi megfogalmazás (hézag a „PC falán”) a trambulinja: a cigányok premodern társadalomban élnek, hiszen „nem alakítottak ki írásbeliséget”. (Mintha nem tudná, hogy írásos kultúra csak letelepült közösségekben, államokban tud kialakulni. Önálló írást szövány népcsoportok sosem hoztak létre, s itt is egyszerűen arról van szó, hogy a romák közül sokan maradtak írástudatlanok. Ahogyan a múlt század elejéig a parasztság zöme is írástudatlan maradt.) S miközben Morvai a cigányságot teljes egészében premodernnek tekinti, maga egy minden ízében premodern gondolatiságot állít fel: az analfabetizmus tényét nem történeti állapotként kell értelmezni, hanem a cigányok társadalmának örök sajátosságaként.

A legkritikusabb terep az iskolaügy, melyet szintén teljes egészében a cigányság integrációjának kérdéseként, és csakis akként tárgyal. „Végre egyezsége kellene jutni, hogy mi a szükséges külön foglalkozás [szakszerűen: *célirányos módszertan, felzárkóztató program lenne* - L. J.), és mi a káros szegregáció - mert ma a kisebbségi jogvédők minden esetben vádlón a szegregációt kiáltják világgá, és tévesen, minden esetben követelik az integrációt” - írja. (Persze, mert még nem lépett életbe az új, Morvai-alkotmány elve: „minden etnikai, vallási és nyelvi kirekesztés, különbségtevés elfogadhatatlan”...) Tehát Morvai elkülönült cigányiskolákat követel.

Kétlem, hogy ne tudná: amikor még nyelvükben, vallásukban, foglalkozásaikban is élesen elkülönültek nálunk az etnikumok, saját iskoláikat az adott etnikum vallási intézményei vagy gazdagabb polgárainak, vállalkozóinak alapítványai működtették, az ösztöndíj- és kollégiumi rendszerekkel együtt. Az etnikai jelleget az adta, hogy ők voltak a tulajdonosai. Még diktatúrákban sem az állam kényszerítette az etnikumok tagjait arra, hogy elkülönült iskolákba járjanak, hanem azok *helyzete tette lehetővé*, hogy saját iskolákat tartsanak fenn. A szocializmusban működő etnikai iskolákat sem az erőszak, hanem kivételesen egy kulturális konszenzus hozta létre. (És az sem következett be, hogy színtisztán etnikai intézményeket állítsanak elő a kiegészítő iskolákból, melyekbe a tanárok számára érthetetlen, ám ettől még nem feltétlenül kóros viselkedésű gyerekeket irányították át, függetlenül az egyéb képességeiktől.)

Ha az iskola és az etnikum viszonyának rendezése mégis állami beavatkozást igényel, akkor azt csak pozitív diszkriminációval lehet véghezvinni, kivált, hogy a cigány etnikum sem külön vallással, sem egy minden csoportjuk által beszélt, egyöntetű nyelvvel, sem kurrens, fenntartható iparokkal nem rendelkezik - nem is rendelkezhet, hiszen ezt ma már a társadalom szerkezete sem teszi lehetővé. (Azt persze lehetővé teszi, hogy pl. a cigány művészetekre alapozott iskolákat hozzanak létre etnikai önkormányzatok vagy alapítványok.) Morvai azonban ellenzi a pozitív diszkriminációt, s ehelyett totalitárius, a morált is közvetlenül befolyásoló állami beavatkozást akar. Eközben figyelmen kívül hagyja, hogy léteznek a különböző (önmagukban se nem negatív, se nem pozitív) eltérésekre, adottságokra, specialításokra *szakosodott iskolák*. Ezek kétségtelenül a minimálisan szükségesnél nagyobb figyelmességet, méltányosságot várnak a „szokványosak” elviselésére beállított társadalomtól. A származáson azonban nincs mit méltányolni - az adott és megváltoztathatatlan. Ezért a származás nem lehet válogatási szempont. Morvai azonban szándékoltan elkerüli a méltányosság szempontjait. Nem az egyes gyerekek meglévő lehetőségeinek kiaknázására, hanem azok negatív állapotára alapítva (amit ő, gyermeket szóhasználatlaltal „összeférhetetlenség”-nek nevez) lép tovább, s tűzi ki céljául, hogy viselkedési eltérések alapján etnikai iskolákat hozzanak létre. Ez közönséges büntetőkoncepció, ami egybevág a teljes

jobboldali, revánsvágytól fűtött bosszúprogramokkal.

A tanulmány szociálpolitikai koncepciójának lényege szintén a cigány-büntető szándék: családi pótlékot csak három gyerekig adna, afölött az adózáshoz (tehát a munka meglétéhez) kötné a juttatást. Az, hogy ezzel *minden* többgyerekes, munka nélkül maradó családot büntetne, lényegtelen: inkább vesszen néhány „magunkfajta” is, ha ez az ára a „más fajták” megbüntetésének.

A gazdasági, pénzügyi témákhoz nem értek - lehetséges, hogy a viták során ez ügyben fel fognak tenni a jelölteknek néhány, adekvát kérdést. Ám ez mit sem változtat azon, hogy ha Morvai bekerül az EU-ba, akkor azon kevesek közé fogunk tartozni, akik sikeresen exportálták a destrukciót. Amivel meg lehet kezdeni a háború után oly nagy erőfeszítéssel létrehozott, civilizációs szövedékek alattomos, kitartó felfejtését.